

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดผู้ศึกษาพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 โดยเก็บข้อมูล จากครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
8. การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
2. กำหนดข้อปัญหา กรอบแนวคิดและออกแบบการศึกษาค้นคว้า เสนอต่ออาจารย์

ที่ปรึกษา

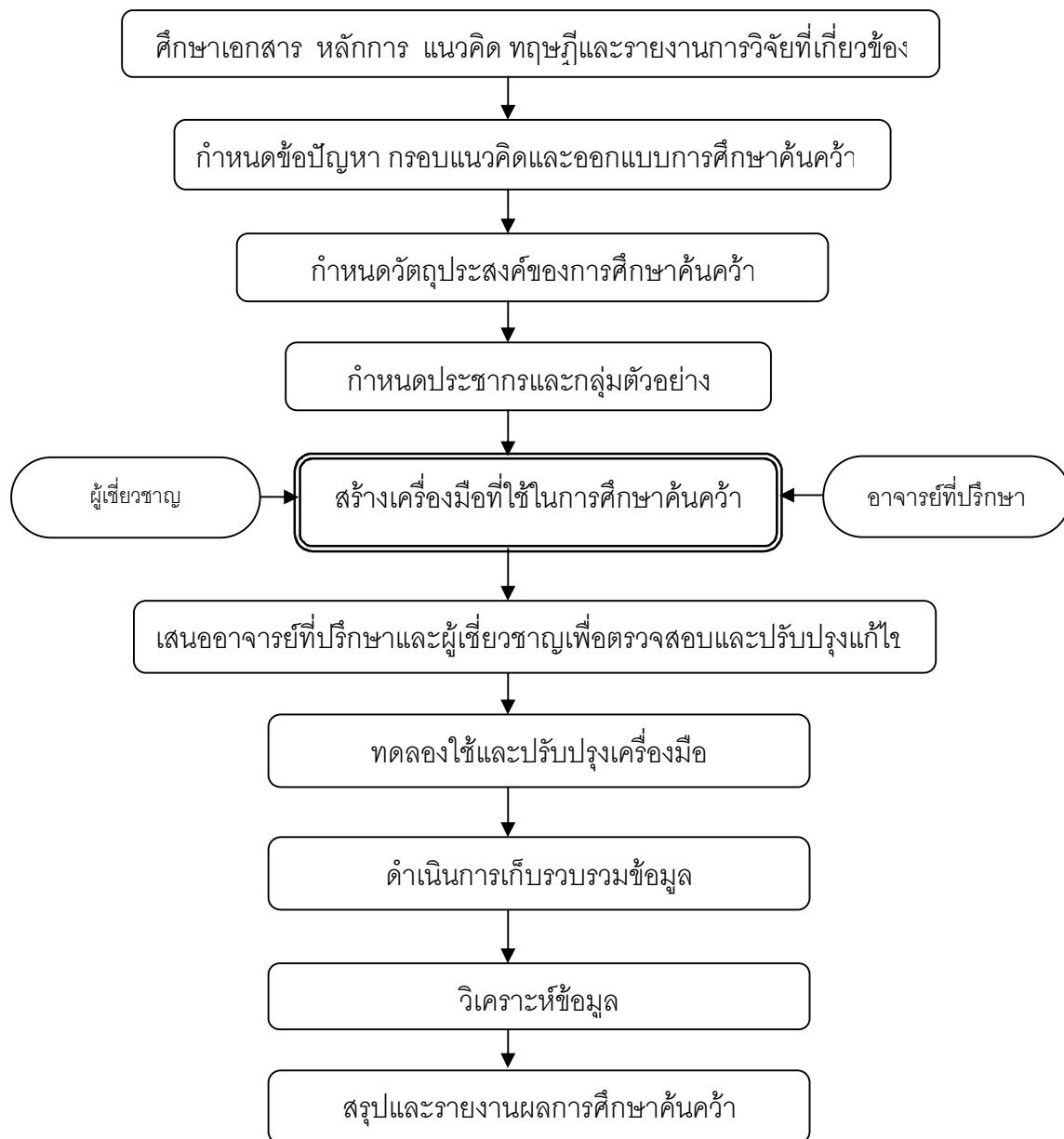
3. กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า
4. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
5. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า โดยยึดวัตถุประสงค์และขอบเขตด้านเนื้อหา

ของการศึกษาค้นคว้าเป็นหลักและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

6. เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
7. ทดลองใช้และปรับปรุงเครื่องมือ
8. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
9. วิเคราะห์ข้อมูล

10. สรุปและรายงานผลการศึกษาค้นคว้า

ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษารายละเอียดดังภาพที่ 2

ภาพ 2 แสดงขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด พิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ทุกโรงเรียน จำนวน 39 โรงเรียน จำนวน 1,636 คน โดยจำแนกเป็นครูผู้สอนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ พิเศษ จำนวน 446 คน ครูผู้สอนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 262 คน ครูผู้สอนจาก โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 444 คน และครูผู้สอนจากโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 484 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 39 จำนวน 313 คน โดยเทียบจำนวนจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 81) จำแนกเป็นครูผู้สอนจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 85 คน จากโรงเรียนขนาดใหญ่ 50 คน จากโรงเรียนขนาดกลาง 107 คน และจาก โรงเรียนขนาดเล็ก 71 คน โดยการเทียบอัตราส่วนตามจำนวนครูในโรงเรียนแต่ละขนาด ได้กลุ่ม ตัวอย่างมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ข้าราชการ ครูปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

ขนาดโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวนประชากร (ครูผู้สอน)	กลุ่มตัวอย่าง (ครูผู้สอน)
โรงเรียนขนาดเล็ก	21	370	71
โรงเรียนขนาดกลาง	12	558	107
โรงเรียนขนาดใหญ่	2	262	50
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	4	446	85
รวม	39	1,636	313

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โดยมีเนื้อหามุ่งศึกษา ลักษณะพฤติกรรม 5 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนามิทัศน์ (Developing Vision)
2. การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Motivation)
3. การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation)
4. การสนับสนุนการเรียนรู้ขององค์การ (Facilitating Organizational Learning)
5. การคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล (Individualized consideration)

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยกำหนดขอบเขตของข้อคำถามและสร้างคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษา
3. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนความถูกต้องเหมาะสมของภาษาและถ้อยคำ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาจำนวน 3 ท่านและผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยการศึกษา จำนวน 2 ท่าน ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยการศึกษา 2 ท่าน

1. ดร. วิเชียร อัมรงค์ไสตติสกุล อาจารย์ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร. ปกรณ์ ประจันบาน อาจารย์ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา 3 ท่าน

1. นายวิวัฒน์ อ้นน่วม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2
2. ดร. ช้วยชาติ ต้นตระกูล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาสงเคราะห์
3. นายสมาน สารีคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวังพิบูลวิทยศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยการศึกษา และการบริหารการศึกษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา นำมาปรับปรุงและนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item-Objective Conquerence) ตามสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$$IOC = \text{ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา}$$

$$\sum R = \text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ}$$

โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แต่ละข้ออยู่ในช่วง .80 ขึ้นไป
(เกษม สหรัยทิพย์, 2543, หน้า 194)

5. นำแบบสอบถามปรับแก้ข้อคำถามตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจให้ความเห็นชอบ
6. นำแบบสอบถามหลังจากที่ผ่านกระบวนการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองเก็บข้อมูลกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุโขทัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2531, หน้า 171)
7. หลังจากทดลองใช้แบบสอบถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับความเห็นชอบ
8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39
2. ผู้ศึกษาทำบันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์แนบไปพร้อมกับหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อมอบหมายให้ครูในแต่ละโรงเรียนดำเนินการตอบแบบสอบถาม
3. ขอความอนุเคราะห์โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับคืนที่ โรงเรียนวังพิณวิทยศึกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 หากมีข้อขัดข้องผู้ศึกษาจะใช้วิธีการโทรศัพท์ติดต่อโดยตรง และฝากเพื่อนครูในแต่ละโรงเรียนช่วยเก็บรวบรวมให้ในบางโรงเรียนที่ส่งคืนล่าช้า ผู้ศึกษาใช้วิธีไปติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
4. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) โดยวิธีการหาจำนวนและหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้ศึกษาตรวจให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายข้อ รายด้าน โดยให้คะแนนดังนี้

ผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
ผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

3. รวมคะแนนของผู้ตอบทั้งหมดแล้วนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$: Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.: Standard Deviation) และนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มาเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลผลคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 100)

4.51 – 5.00	ความหมาย	ผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด
3.51 – 4.50	ความหมาย	ผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก
2.51 – 3.50	ความหมาย	ผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงปานกลาง
1.51 – 2.50	ความหมาย	ผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย
1.00 – 1.50	ความหมาย	ผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 39 จำแนกตามประสบการณ์การสอน ของครู และขนาดโรงเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของ คะแนน จากการตอบแบบสอบถามที่วัดความคิดเห็นต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของคอนนาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามตัวแปร ประสบการณ์การสอนของครูและขนาดโรงเรียน